

ענג שבת

בס"ד

ערב שבת קודש
עלון
דו שבועי

פרשת: תזריע - מצורע - אחרי
כ"ט באדר ב' ה'תשע"ז
יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים
(08.04.2016)

מועדי השבת תזריע

ער"ש מוצ"ש	יום	ער"ש מוצ"ש
19.42	יום	18.28
19.44	ת"א	18.43
19.44	ח'יפה	18.35
19.44	ב"ש	18.45
19.42	אילת	18.38

זמני היום והלמידים היומיים:

מסבת תזריע - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.36 - 4.45
זמן הנחת תפילין	5.22 - 5.29
הנץ החמה (מישור)	6.12 - 6.19
הנץ החמה (הנראה)	6.16 - 6.23
ס"ז ק"ש מג"א	8.39 - 8.44
חצות היום	12.41 - 12.42
מנחה גדולה	13.14 - 13.15
שקיעת החמה	19.10 - 19.09
צאת הכוכבים ב'	20.00 - 19.59

דף יומי: קידושין כט - לה

מועדי השבת מצורע

ער"ש מוצ"ש	יום	ער"ש מוצ"ש
19.47	יום	18.33
19.49	ת"א	18.48
19.49	ח'יפה	18.40
19.49	ב"ש	18.50
19.47	אילת	18.43

זמני היום והלמידים היומיים:

מסבת מצורע - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.27 - 4.35
זמן הנחת תפילין	5.14 - 5.21
הנץ החמה (מישור)	6.04 - 6.11
הנץ החמה (הנראה)	6.09 - 6.15
ס"ז ק"ש מג"א	8.33 - 8.38
חצות היום	12.39 - 12.41
מנחה גדולה	13.13 - 13.14
שקיעת החמה	19.15 - 19.11
צאת הכוכבים ב'	20.05 - 20.01

דף יומי: קידושין לו - מב

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "מור" ובקשתך למספר 1315.
 כל פרטים: "מור" שקיעה מחר בטבריה
 את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il
 גם באתר מורשת בקטגוריית עלוני שבת
 ב"מידע יהודי" www.moreshet.co.il
 יו"ר העמותה והעורך עו"ד שמואל כהן
 כתובת: רח' בלוד 3, ת"א
 טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054
 דוא"ל: smulady@netvision.net.il
 עיצוב: חגואל שפיצברג 054-6695400

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
אלטר טוביה
 בן אייזיק הרש ביסטריצ'ר ז"ל,
 נפטר ב-כ"ה בניסן תשס"ג. יהי זכרו ברוך!

חג המצות זמן חרותנו
 אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה, שנאמר: והכתב חרות על הלוחות. אל תיקרי חרות אלא חרות (עירובין נ"ד): בילדותי ראיתי באחד הספרים, שפירש ענין אל תיקרי, והרי המסורת היא שהח"ת הזאת קמוצה, ואיך מהפכין לה חז"ל לח"ת צרויה, וכתב שהנה כונת התורה לומר שהכתב חרוט באבן הלוחות. למה שינה הכתוב טעמו כאן וכתב חרות בת"ו? מזה למדו שאין הכונה רק על חריטת הכתב באבן, אלא יש כאן עוד משמעות שהיא חרות וחורין, שעל כן כתבה התורה כאן באות ת"ו.
 וחג הפסח הוא הזמן של החרות, ולא רק חרות שהיתה בעבר בזמן שבו יצאנו ממצרים. אלא הוא זמן חרותנו לדורות עולם. שבכל חג פסח ניתן לשאוב ממעין החרות בלי הגבלה. וזה הולך עמנו כל השנה ומלואה אותנו לויית חן וחסד, להצילנו מפח יקוש של היצר הרע האורב בכל פינה ועל כל שעל וצעד.

שכן הקב"ה ישתבח שמו לעד בשעה, שקבע איזה ישועה לעם ישראל, הוא לא השפיע רק לאותה שעה בלבד, אלא לדורות עולם, ושעל כן ט"ו בניסן נקבע בו מעיין של חרות, והוא מזומן לכל דיכפין, למשך שבעת ימי הפסח שבכל שנה ושנה, וכל אחד יכול לבא וליטול, ולקיים בנפשו ושארבתם מים בששון ממעיני השיועה. וכן הוא בשבעת ימי הסוכות שבכל שנה יש מעיין נובע שמחה, ובכל ששה בסיון נמצא מעיין שפע תורה לכל דיכפין.

ושמעתי בזמנו מאב ביה"ד של פתח תקוה הגה"צ רבי צבי ברוידא זצ"ל, שאמר לי משם דודו זקנו הסבא מקלם זיע"א. שאמר על זה משל יפה, למלך שיצא לצוד ציד ביערות, עם כל שריו ועבדיו. כמנהג המלכים דאז, ולקחו עמם מים לשתיה וכל מה שהם צריכים, והיה יום חם, והמים שלקחו עמם תמו וכלו, והמלך היה צמא מאד. ובא היועץ החכם של המלך, בדק ומצא מקום שיחפרו ותוך 3 שעות ימצאו מים. או ישלחו פרשים זריזים שיביאו מהעיר הקרובה ביותר, מים גם תוך ג' שעות. המלך פסק - לחפור! באמת אחר ג' שעות מצאו מים ושתו ורוו. ואחר שנגרעו, שאל החכם למלך למה בחר בדרך הקשה של חפירות. ואמר לו המלך, ראה חביבי, שבטילנו היינו צריכים לבחור בדרך הנוחה. אבל חשבתי גם על אחרים, אם יקרה להם ויאבדו דרכם איך יביאו את המים, הלא אין להם האפשרויות שיש לנו, וימותו בצמא. אבל עתה יש כאן באר מים חיים, נסדר אותה ונכסה אותה, וגם נעשה סימנים המראים ממרחק כי יש בזה מים, וגם אחרים יתנו מזה. כן הוא הדבר הזה, שהקב"ה מלך מלכי המלכים כאשר משפיע ישועה, קובע אותה לכל דורות עולם. וזה הוא שאומרים בתפלה ובקידוש, ביום חג המצות הזה זמן חרותנו. שגם עתה הוא זמן חרותנו, וחייבים להתאמץ לנצל את ההזדמנות הנפלאה, ולהכין נפשנו בכל עוז, למעט מתאוות ולצמצם את הרצונות ככל האפשר כדי שתהיה כל התשומת לב שלנו, וכל כוחות הנפש שבקירבנו, מופנות ומכוונות להשיג "חרות", חרות ועצמאות אמיתית, להימלט על נפשנו, משליטתו האכזרית של היצר הרע, ההופך אותנו לעבדים נרצעים העושים כל אשר ידרוש, ולצאת חופשי כבן חורין אמיתי, המושל בביתו ומקיים רצון קונו. ואין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה, כי התורה היא התבלין היחידי שכנגד היצר הרע. וכבר אמר גדול המשוררים הקדוש, רבי יהודה הלוי ז"ל, "עבדי הזמן עבדי עבדים הם, עבד ה' הוא לבדו חפשי".

וזה הדבר עליו אנו מתפללים בתחינתנו לפניו יתברך, ואומרים: והשיאנו ה' א-ל-הינו את ברכת מועדיך לחיים בשמחה ובשלום, שנוכה לשאת איתנו את הברכה המיוחדת שמעניק ה' בכל חג, וברכה זו תלוה אותנו לכל השנה ולכל השנים, לחיים לשמחה ולשלום אמון. וה' הטוב יפרוש סוכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים אמן. מיחל ומצפה לישועת ה' על עמנו ועל נחלת אבותינו. במהרה בימינו אמן. בברכת פסח כשר ושמו.

הרב **שלמה משה עמאר**, הראשון לציון הרב הראשי לירושלים.
 העלון מוקדש לזכר ולע"נ
ברכה אסתר בלדקובסקי
 בת **יצחק פרידמן** ז"ל,
 נפטרה ב-י"ב בניסן תשס"ו. יהי זכרה ברוך!
 העלון מוקדש לזכר ולע"נ
ר' אביגדור
 בן **יעקב שמשון גנץ** ז"ל,
 נפטר ב-י"ב בניסן תשס"ז. יהי זכרו ברוך!

מועדי שביעי של פסח ושבת אחרי

ער"ש מוצ"ש	ער"ש מוצ"ש	ער"ש מוצ"ש	יום
19.58	18.42	18.42	יום
20.00	18.58	18.57	ת"א
20.01	18.50	18.50	ח'יפה
19.59	18.59	18.59	ב"ש
19.57	18.52	18.52	אילת

זמני היום והלמידים היומיים:

מסבת אחרי - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.16 - 4.08
זמן הנחת תפילין	5.06 - 5.01
הנץ החמה (מישור)	5.56 - 5.51
הנץ החמה (הנראה)	6.01 - 5.55
ס"ז ק"ש מג"א	8.27 - 8.23
חצות היום	12.38 - 12.37
מנחה גדולה	13.12 - 13.12
שקיעת החמה	19.21 - 19.25
צאת הכוכבים ב'	20.11 - 20.15

דף יומי: קידושין ג - נו

מועדי השבת חג הפסח

ער"ש מוצ"ש	ער"ש מוצ"ש	יום
19.52	18.38	יום
19.55	18.53	ת"א
19.55	18.45	ח'יפה
19.54	18.54	ב"ש
19.52	18.47	אילת

זמני היום והלמידים היומיים:

מסבת פסח - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.25 - 4.17
זמן הנחת תפילין	5.13 - 5.07
הנץ החמה (מישור)	6.03 - 5.57
הנץ החמה (הנראה)	6.07 - 6.02
ס"ז ק"ש מג"א	8.32 - 8.28
חצות היום	12.39 - 12.38
מנחה גדולה	13.13 - 13.12
שקיעת החמה	19.16 - 19.20
צאת הכוכבים ב'	20.06 - 20.10

דף יומי: קידושין מג - מט

ההפטרה: "הלא כבני כושיים" (עמוס ט, ז).
 אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות.
 במנחה אין אומרים "צדקתך".
פרקי אבות: פרק א'
חמץ בשבת פרשת אחרי מות: חל איסור מדינא לאכול בשבת חמץ, כי הוא אינו שלו כל זמן שלא חזרו וקנו מצד העכו"ם שקנה את החמץ לפני החג. החמץ עובר לבעליו הקודם היהיה רק במוצאי שבת.

יום חמישי ערב שביעי של פסח יש להניח עירוב תבשילין: הרוצה להכין מיום טוב לשבת, חייב לערב בערב יום טוב עירוב תבשילין בפת ובתבשיל. בלעדי זאת אינו רשאי להכין מיום טוב לשבת. אם שכח להניח עירוב בעוד יום (חמישי) יכול להניח בספק חשיכה. בשעת הדחק יכול להניח עד לפני "ברכו" של ערבית.
 להכין פמוט נוסף להדלקות נרות בערב שבת. להשאיר נר נשמה דולק שניתן יהיה להעביר אש **שביעי של פסח**

בהדלקת נרות ובקידוש לביל שביעי של פסח לא מברכים 'שהיינו', שכן יום זה הוא המשך ימי הפסח ואינו חג בפני עצמו.
שחרית: בפסוקי דזמרה של תפילת שחרית נוהגים לומר את שירת הים פסוק פסוק בניעימה של השירה.
 מוציאים 2 ספרי תורה, בראשון 5 קרואים בפרשת בשלח: "ויהי בשלח פרעה" (שמות יג, ז). בספר השני מפטיר בפרשת פנחס: "והקרבתם".
ההפטרה: "וידבר דוד" (שמואל ב' כב, א).

מוסף: לפני תפילת מוסף נוהגים האשכנזים להזכיר נשמות ואחריו אומרים 'אב הרחמים'.
אסרו חג, שבת פרשת אחרי מות
בבלת שבת: מתחילים ממוזמר לדוד. ואומרים חלק מ"לכה דודי", מוזמר שיר ליום השבת, מדלגים על "במה מדליקין או כגוונא ומתחילים "ברכו" ותפילת ערבית.
שחרית: תפילת שבת רגילה.

חדש - יצא לאור!

בונים בית כנסת או מרהטים מחדש?
 מחליפים רכש וציוד לישיבה או למוסד?
 מארגנים נופש, אירוע או שמחה?

השע"ו-תשע"ז 2016-2017
 להזמנת דפי שופר טל': 03-9678555
 או במייל: sfr@bezeqint.net

פרפראות בשבעה שערים

ספר מהודר ומלא חומר המציג את מורשת ישראל לדורותיה

מאת ד"ר שמעון אביגל
 מרצה ליהדות, חינוך ומשפט עברי

פרטים והרשמה: שמעון נייד: 052-3611441 | פקס: 08-9268663

נאו"ת דש"א נפש, אירוח ותרבות, ארגון שבתון עין ושבת חתן

בית ההארח המפואר בית ון ירושלים

פסחה

י"ד ט"ו ניסן התשע"ו 22-24/4/16
 סדר מרכז, משפחות וסדרים פרטים, שני מניינים, שיעורים והרצאות מלוות + אגף ג'
חדרים אחרונים

דיני השבוע ומנהיגו

שבת ראש חודש, פרשת החודש, תזריע

מוציאים שלשה ספרי תורה. בראשון 6 קרואים בפרשת השבוע, מניחים וספר שני על הבימה ולא אומרים קדיש. מגביהין הספר הראשון ובספר השני שביעי בפרשת פנחס: "וביום השבת" עד "ונסכו" (במדבר כח, ט). ומסיימים: (מו, יא): "ושמן הין לאיפה". ויש מגביהין ספר שני וקרואים למפטייר בפרשת בא: "ויאמר ה'... החדש הזה" עד: "תאכלו מצות" (שמות יב, א-כ).

ההפטרה: יזקאל פרקים מה – מו. התימנים: מתחילים: "כה אמר ה' רב לכם...". (מה, ט). ומסיימים: (מו, יא): "ושמן הין לאיפה". ויש המסיימים בפסוק י"ח. האשכנזים: "כל עם הארץ" (מה, טז), ומסיימים (מו, יח): "לא יפוצו עמי איש מאזוזתו". הספרדים מתחילים (מפסוק יח): "כה אמר ה' בראשון", ומסיימים (מו, טו): "עולת תמיד".

פרשת החודש

קרואים פרשת החודש בסמוך לחודש ניסן או כמו השנה בראש חודש, מפני חשיבותו של ניסן שהוא ראש לכל החודשים: "החדש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה" (שמות יב, ב). אמרו על ניסן כי הוא מלך לכל החודשים, וכן כתב בעל הטורים על פסוק זה: "החודש הזה לכם" – "לכם" – אותיות 'מלך'.

אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות.

במנחה אין אומרים "צדקתך".

מוסף – "אתה יצרת"

במוסף אומרים אתה יצרת במקום תיכנת שבת (שולחן ערוך תכה, א). טעה ואמר 'תיכנת שבת' – אם נזכר לפני שאמר את שם ה' שבחתימת הברכה, חוזר ל'אתה יצרת'; ואם נזכר לאחר שכבר הזכיר את שם ה', מסיים: 'ברוך אתה ה' למודין חתקל' וחוזר ל'אתה יצרת'; ואם נזכר אחרי שהתחיל 'דצה' – כשיגיע ל'זהשבת את העבודה' מוסיף ואומר 'ונעשה לפניך חובותינו בקרבן מוסף יום ראש החודש הזה' וממשיך בברכת 'דצה' על הסדר; וכן אם נזכר לפני שפתח ב'מודים', אמרו כנ"ל וממשיך 'מודים' וכו'; ואם כבר התחיל 'מודים', כל עוד לא סיים תפילתו חוזר ל'אתה יצרת' ומתפלל על הסדר; ואם כבר סיים תפילתו, אפילו לא עקר רגליו אלא כבר אמר 'יהיו לרצון... צורי וגואלי שלפני' עושה שלום ב'מורומי' – חוזר ומתפלל תפילת מוסף של שבת וראש חודש (כך פסק הגר"ח ז"א איערבה"ז צ"ל).

אמר 'אתה יצרת' וחתם 'מקדש השבת' בלבד (או שאמר 'דצה נא במנוחתנו קדשנו במצוותיך' וכו'), יצא ידי חובתו.

ברכת הלבנה: מליל שלישי, ד' בניסן ועד ליל שישי, י"ד בניסן.

כשמברך הברכה אינו פונה אל הלבנה, אלא פניו לכיוון שמתפללים (כוון ירושלים) ונותן עיניו בה ומברך, וכתב המגן אברהם (שם ס"ק ח), כי יסתכל בה רק פעם אחת ואח"כ אסור להסתכל בלבנה.

התפילות בחודש ניסן

רובו של חודש ניסן נתברך בימים של קדושה. בראש חודש ניסן הוקם המשכן (שמות מ, יז). וכאמור בפרשת נשא (במדבר ז) הביאו שנים עשר נשיאי שבטי ישראל את קרבנותיהם בתוכנת המזבח עם הקמת המשכן. וכל הוא, כי יום שאדם מקריב בו קרבן, הוא נוהג בו יום טוב. ונשיא ליום, ונשיא ליום הבא את קרבנו וימו נחשב יום טוב לכל השבט. הרי שנים עשר ימים. י"ד בניסן, שבו הקריבו את קרבן הפסח, אף הוא יום טוב בגלל קרבנו. ושבעת ימי הפסח (ובחול"ל שמונה ימים) ימי חג הם. והיום שלאחר החג הוא אסור חג, שגם בו נוהגים יום טוב (שולחן ערוך אורח חיים ס"ב תכט סעיף ב). הרי שרוב החודש יצא בקדושה, ויתירה מזו הובא בכף החיים (סי' תכט ס"ק כא) שחונכת בית המקדש שלעתיד לבוא יהיה שבעה ימים לאחר חג – כך שימך כל החודש הם בקדושה.

לכן נוהגים בכל מנהגים של ימים קדושה: כל חודש ניסן לא אומרים תחנון, ובמנחה בשבת לא אומרים 'צדקתך'. אין מספידים בו ואין אומרים צידוק הדין. כן אין קובעים בו תענית, אבל הבכורות מתענים בערב פסח, וחתן ומתענה ביום חופתו אפילו בראש חודש ניסן (מפני שהוא יום תענית צדיקים, שמתו בו נדב ואביהוא, אדש שולחן ערוך אורח חיים סימן תקפ). וכן מתענים בו תענית חלום. אף שאין אומרים תחנון בחודש ניסן, נוהגים האשכנזים לומר א-ל ארך אפיים ו'למנצח... יענק...'. אבל בעדות המזרח אין אומרים אותם בכל ימי ניסן ואומרים בו תחנון (כף החיים). הספרדים לא מתודים כל חודש ניסן בקריאת שמע שעל המיטה (שולחן ערוך תכט, ב).

פרשת נשיא היום

החל מראש חודש ניסן, היום שבו הוקם המשכן, התחילו נשיאי ישראל להקריב קרבנות במשך 12 יום, נשיא ליום. על כן נוהגים לקרוא מראש חודש, עד י"ג בניסן, בכל יום נשיא של אותו יום

מחונכת המזבח (משנה ברורה תכט, ח). בקהילות החסידים אף נוהגים לקרוא אותם בספר תורה.

ביום הראשון מתחיל: "ויהי ביום כלות משה..." (פרשת נשא. במדבר ז, א). גם הקוראים מתוך ספר תורה יקראו בלא ברכה. בימי שני וחמישי נוהגים לקרוא בסדר החזרת הספר להיכל, ובשבת וראש חודש ניסן לאחר תפילת מוסף.

ברכת האילנות

שולחן ערוך: "היוצא בימי ניסן וראה אילנות שמוציאין פרח, אומר: ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות (טובים) להניח בהם בני אדם." (שולחן ערוך, אורח חיים, סימן רכו סעיף א – ע"פ ברכות מג, ב). ומברכים אותה רק פעם אחת בשנה. מברכים ברכה זו על עצי פרי ולא על אילני סרק. ומוטב לברך על אילנות רבים, ולפחות על שני אילנות. אף כי זמן הברכה הוא בחודש ניסן, מוטב לברך אותה מיד בתחילת חודש ניסן, כי רזינים מקדימים למצוות. ועוד, אף שזמנה הוא בניסן, אין היא נחשבת למצוה שהזמן גרמה, ולכן אף נשים מברכות אותה. בגמרא ובשולחן ערוך אמרו לברך ברכה זו בחודש ניסן, אבל במשנה ברורה (שם רכו, ס"ב) כבר כתב, שכן טבעם של אילני פירות שהם מלבלבים בארצות החמות בחודש ניסן, ולמעשה אפשר לברך ברכה זו גם בחודש אחר, אם רק אז ראה את הברכה. אבל ביעור חתנו (ראה ברכי יוסף ס' רכו ועוד). כי דווקא בחודש ניסן מברכים ברכה זו. יש אומרים שאין מברכים ברכת האילנות בשבת, שמא יבוא לתלוש מן האילן או לטלטל את הפרח כדי להריח בו, אך יש שאמרו לברך ברכה זו בשבת, כדי להשלים למניין מאה ברכות.

שבת הגדול פרשת מצורע

"שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול" (שולחן ערוך ת"ל).

ההפטרה: "וערבה לה' מנחת יהודה" (מלאכי ג, ד).

אין אומרים אב הרחמים ואין מזכירים נשמות.

במנחה אין אומרים "צדקתך" ומפסיקים לומר: "ברכי נפשי".

במוסף לא אומרים "ויהי נעם... ואתה קדוש".

יום המשיב בערב, מיד אחרי תפילת ערבית בודקין את החמץ לאור נר שעוה יחיד (לא אבוקה), בכל מקום שיש חשש ואפשר לחמץ חמץ, כולל בכיסי הבגדים. קודם הבדיקה מברכים: "על ביעור חמץ" אין לדבר בין ברכה לבדיקה. אם שח באמצע הבדיקה לא צריך לחזור ולברך. בברכה אחת ניתן לבדוק כמה בתים. ראוי שלא ישוח ביניהם. בברכה על בעור חמץ יכוון על: הבדיקה, הלטול שבליה, שריפת החמץ למחרת ועל בטל שלאחר השרפה. לאחר הבדיקה והשרפה יאמר כל חמירא. מי שאינו מבין יכול לומר בתרגום.

יום שישי – ערב פסח

בתפילת שחרית אין אומרים "מזמור לתודה". ב'איזהו מקומן" אין אומרים "הרי רצון כאילו הקרבתי תודה".

תענית בכורים: נוהגים להקל. משהיה מסכת או משתתפים בברית מילה וממילא נפטרים מהצום בסעודת המצוה.

סדר קרבן פסח: אחר תפילת המנחה בערב פסח נוהגים רבים לומר כעין 'ונשלמה פרים שפתינו' (הושע יד) את 'סדר קרבן פסח', שיש בו ליקוט פסוקים מתורה נביאים וכתובים על הקרבת קרבן הפסח, וכן תאור סדר עבודת הפסח כפי שנעשה בבית המקדש.

זמנים: סוף זמן אכילת חמץ: רמת הגולן: 9:50, חיפה ומישור החוף: 9:53, הארץ: 9:56. **תל-אביב:** 9:55, ירושלים: 11:12. **סוף זמן שריפת חמץ/ ביעור וביטול חמץ:** רמת הגולן: 11:12. חיפה ומישור החוף: 11:16, תל-אביב: 11:17, ירושלים: 11:15, באר שבע ודרום הארץ: 11:17. **שעה עשירית:** רמת הגולן: 15:53, חיפה ומישור החוף: 15:56, תל-אביב: 15:57, ירושלים: 15:54, באר שבע: 15:54, דרום הארץ: 15:56. **סוף זמן אכילת אפיקומן:** רמת הגולן: 0:35, חיפה ומישור החוף: 0:38, תל-אביב: 0:39, ירושלים: 0:37, באר שבע ודרום הארץ: 0:38.

שבת חג הפסח

בהדלקת הנרות, מברכים: להדליק נר של שבת, יום טוב ושהחיינו. **התפילת ערבית:** של חג. לא אומרים "לכו נרננה". מתחילים מ"מזמור לדוד" ואומרים חלק מ"לכה דודי" (בדילוג), מזמור שיר ליום השבת, מדלגים על "במה מדליקין או כגונג ומתחילים "ברכ" ותפילת ערבית של חג. לאחר תפילת העמידה אומרים הלל שלם. האשכנזים נוהגים שלא לאמר ברכת "מעין שבת" מכיון שחכמים תיקוה לשמירה וליל הסדר הוא ליל שימורים שלא צריכים בו שמירה.

קידוש: אומרים "שלום עליכם" ו'אשת חיל" ככל שבת. יותר מצוה שבעל הבית יקדש ויוציא את כל המסובין, צריכין להזהיר נשים הנוהגות לומר על בעל הבית במילה (בשקט) שלא לאמרנה עמו שהחיינו בקידוש שכבר ברכה בהדלקת הנרות. ראוי להדגיש כי

גם אם בעל הבית מוציא ידי חובת קידוש מכל מקום יש חיוב לשתות מכוס היין כל אחד בעצמו מבחינת חיוב כוס ראשונה של ליל הסדר, וחייבים כולם בשתייתו.

את האפיקומן אוכלים קודם חצות הלילה.

קריאת שמע שעל המיטה אומרים רק פרשה ראשונה ופרשת בידך אפקיד, וברכת המפיל, להראות שהוא ליל שימורים, והנוהגים לקרוא גם בקריאת שמע שעל המיטה ה' הפרשיות (שיטת ר"ת לאחר צאת הכוכבים) יקראו גם עתה ג' הפרשיות.

שחרית: יעלה ויבוא, הלל שלם.

שיר השירים: בקהילות שאשכנז נהגו לקרוא שיר השירים בשבת (חול המועד) פסח. השנה לא נופל חול המועד בשבת, לכן הקריאה בשבת, בחג עצמו. המתפללים בנוסח ש"ג מיהדות שבט), ע"פ הגר"א, לקרוא אותה במגילה כשרה כתובה על קלף ומברכים לפני הקריאה 'על מקרא מגילה' ו'שהחיינו'.

מן הטעמים לקריאת שיר השירים בפסח (ולכן נהגו גם לאמרנה בליל פסח לאחר עריכת הסדר), שיש בה משום ספור יציאת מצרים. מגילה זו היא משל לעת דודים בין הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל, שכת עמה ברית אירוסין ביציאת מצרים, בחג הפסח.

לקריאת התורה: מוציאין 2 ספרי תורה. בהוצאת הספרים אומרים י"ג מידות של אלוהים (מדלגים על: 'לא לנו', ו'אהבתי'). (שולחן ערוך תצ, ב ובמשנה ברורה). (בניגוד לחול המועד סוכות) הטעם נובע מההלל שבשביעי של פסח. בשביעי של פסח אין גומרים את ההלל, כי ביום זה טבעו המצרים בים, והקב"ה אמר למלאכי השרת שביקשו לומר שירה: 'מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה? וכיון שאין גומרים את ההלל בשביעי של פסח, אומרים בו גם בחול המועד, שלא יאה חשוב מיום טוב האחרון.

ההפטרה: "בעת ההיא" (הושע ה, ב).

אומרים "קום פורקן" ואין אומרים "אב הרחמים".

ברכת הטל

מתפילת מוסף ביום ראשון של פסח מפסיקים להזכיר ולהתפלל על הגשמים. במקום "משיב הרוח ומוריד הגשם" אומר 'מוריד הטל' (לפי מנהג ארץ ישראל).

בעדות המזרח ובנוסח אשכנז אומרים לפני תפילת מוסף 'תיקון הטל' או תפילת טל, ובתפילת מוסף אומרים 'מוריד הטל'. בנוסח ספרד מורידים תפילת טל בחזרת הש"ן, אך תפילת מוסף מכריזים 'מוריד הטל', כדי שהציבור יאמר 'מוריד הטל' גם בתפילת לחש; אם לא מכריזו לפני מוסף 'מוריד הטל', אומר הציבור בתפילת לחש 'משיב הרוח ומוריד הגשם' ורק במנחה מתחילים לומר 'מוריד הטל'.

שקט כמו הר זורם כמו נהר

משפחה צמחי מרפא

משה ב. א.

משפחה צמחי מרפא

פרשתינו עוסקות ב- לשון הרע החמורה בעבירות התורה!!!

בדורו של אחאב היתה מציאות רוחנית קשה ביותר, אבל בימי הייתה אהבת ישראל גדולה ולא היה מצוי חטא לשון הרע, עד כדי כך שעבדיה הוציאו להבטיח 100 נביאים בסמוך לארמון ואיש לא סיפר זאת. מומלץ לעיין במפרשה שבפרשה המתקנת הזו.

הקב"ה מוכן למהלך על כבודו – עבודה זרה ולשמוח בבניו ששוררת ביניהם אהבה ואחוה. אולי נלמד גם אנחנו, דווקא בתקופה קשה זו, להתאחד ולהשאיף בצד את כל המחלוקות והפילוגים למיניהם. בית המקדש חרב בגלל שנאת חנים, ובחוכת אהבת חנים יבנה.

אחד התיאורים של החיים בימות המשיח מדבר על "ימים אשר אין בהם חפץ". לא יענין אותנו מה יש לשכנים, לחברים... אמר לי פעם חזר בתשובה בתגובה להערה שלי על הנהגה של החסידות שלו, "אתה בסדר"? זה הספיק לי והבנתי את הענין. מה אתה עסוק בלתקן את העולם? תקן את עצמך והלואי שתצליח.

וההשלכות של מצב זה על בריאותנו הרינה מרשימות.

הגמרא בבבא מציעא מביאה מחלוקת כאשר רב טוען ש 10% מהאנשים מתים שירדו הרע, והשני אומר ש 99% מתים מעין הרע. הכיצד? נראה לא הגיוני. אלא אנו צריכים להבין מהי אותה עין רעה?

דוגמא: הגענית לזאה. מאה אנשים לפני בתור. ואי ויחי. איך אספיק את כל מה שתכננת?... שהוא לא יעקוף אותי, ושלא אפסס... ואפשר לעבור שעה של גינונים כפשוטו. מהי עין טובה? יש לי ספר בכיס, עכשיו שעה של עולם הבא, ואם משהו מנסה לעקוף, אולי יש לו צורך דחוף? לא נורא עוד כמה דקות עוה"ב.

מי ישרוד טוב יותר את המציאות? לא ברור. אבל כיום אין ספק שרוב האנשים לא מגיעים לפוטנציאל החיים שטבע בנו בורא עולם בגלל הצער, העכסום, המתחים וכד' המלווים את כולנו. תרופת פלא אותה אני מציע למטופלי היא פשוט ללכת לים לפחות פעם בשבוע ולשבת שעה על החוף בזמן השקיעה. כך אפשר להתחבר לפסוק "רוגע הים ויהמו גליו".

יש חשיבות עצומה ליישם את הכותרת של הטור הזה ולהיות "שקט כמו הר זורם כמו נהר".

לתגובות: 055-6612651 | דוא"ל: mbenarye@gmail.com

במוציא שבת / החג: מפסיקים לבקש 'ותן טל ומטר לברכה'. מכאן ואילך אומרים האשכנזים 'ותן ברכה', ואילו הספרדים אומרים ברכת 'ברכנו'. חשוב לציין, כי בשמנה-עשרה במוציא החג הראשון יש לשים לב לארבעה שינויים והוספות: 'מוריד הטל', 'אתה חוננתנו', 'ותן ברכה' או 'ברכנו' ו'יעלה ויבוא'.

ספירת העומר:

בבית הכנסת סופרים אחר קדיש תתקבל של תפילת ערבית בטרם אמירת "עלינו לשבח" (שולחן ערוך תפט, ט ובמשנה ברורה). יש סופרים לאחר עלינו. הגר"א במעשה רב ס"ט אומר: "כל הקהל יחד, והניסח בעומר ואין אומרים שום פסוקים (פרט ליהי רצון)", וכן מנהג עדות רבות בירושלים. המנהג הנפוץ בזמננו לומר הברכה לפני עלינו וגם הפסוקים "לשם ייחוד, לפני הברכה, ומברכים על בנין בית המקדש, ובקשות נוספות אחרי הברכה (תוספות מגילה כ, ע"ב ד"ה "כל". שער הציון תפט, טו).

אין אומרים "ויהי נעם". אומרים "יתן לך" והבדלה.

חול המועד:

מתפללים תפילת חול. אין מניחים תפילין. האשכנזים אין אומרים 'מזמור לתודה' בפסוקי דזמרה. בתפילת העמידה, ערבית, שחרית ומנחה, ובברכת המזון מוסיפים 'יעלה ויבוא'. בחול המועד פסח קוראים את ההלל בדילוג (מדלגים על: 'לא לנו', ו'אהבתי'). (שולחן ערוך תצ, ב ובמשנה ברורה). (בניגוד לחול המועד סוכות) הטעם נובע מההלל שבשביעי של פסח. בשביעי של פסח אין גומרים את ההלל, כי ביום זה טבעו המצרים בים, והקב"ה אמר למלאכי השרת שביקשו לומר שירה: 'מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה? וכיון שאין גומרים את ההלל בשביעי של פסח, אומרים בו גם בחול המועד, שלא יאה חשוב מיום טוב האחרון.

קריאה בתורה:

אחרי ההלל מוציאים שני ספרי תורה באחד קוראים קריאת היום ובשני קוראים בקרבנות היום. (סדר הקריאה מפורט בשולחן ערוך תצ, ה ומשנה ברורה ח). אחרי הקריאה בספר השני אומרים חצי קדיש. טעו ואמרו חצי קדיש אחרי הקריאה בספר הראשון לשלשה קרואים, יאמרו חצי קדיש פעם נוספת אחרי הקריאה בספר השני (או אחרי העולה לריבועי אם קראו בספר אחד) (שו"ת אגרות משה, אורח חיים א, קא).

המשפחה בפרשה

הרב עו"ד דוד הלפגוט, L.L.M

מומחה לדיני משפחה, מגשר ויועץ זוגי

איך מונעים גירושין? יוצאים לחרות.

באמצעי התקשורת נמסר כי כ-8,000 תיקי גירושין נפתחו השנה בבתי הדין הרבניים ועליה של אחוזים גבוהים של גירושין בריכוזים דתיים. כיצד אפשר להימנע מהגיע למצב של סכסוך גירושין? השאלה חשובה במיוחד לאור חג הפסח המתקרב, שלאחריו לצערנו לכאורה מתורבים במקרים של משברי הנישואין המובילים לפתיחת תיקי גירושין. טרות המצורע המביא בין היתר שתי ציפורים עץ ארז תולעת ואזוב לקרבן, ואיסור חמץ המשול לגאוה במשך ימי הפסח, מלמדים אותנו על הכיוון למניעת סכסוך גירושין. חכמים אומרים שהנגעים באים בעקבות חטא לשון הרע וגאוה. חטא פטופטי הלשון. לפיכך לכפרה ולטהרה על חטא זה חייבת התורה שהמדבר לשון הרע יביא לטהרתו ציפורים שמצפצפת ועץ ארז כנגד גסות הרוח, תולעת ואזוב כנגד הגאוה וכוהכחה כי החוטא הבין את חטאו ומתחרט עליו. כך גם בפסח החמץ ושאר לא ימצא ולא יראה. החמץ והשאור מסמלים את הגסות והגאוה. על מנת לצאת לחרות זוגית יש להמנע מפטופטי מילים מזיקות, מגסות הרוח ומגאוה.

במשך החג ישיבים עם כל המשפחה יחיד, הפיתוי ללשון הרע ולפטופטים גדול, לחץ התקופה והניקיונות, מפגשים עם בני משפחה רחוקים וקרובים, עלולות לגרום לויכוחים בין בני הזוג. חשוב לדעת שיש הבדל בין בני אדם לצפרים. לבני אדם יש שכל יותר מציפור והם לא צריכים לפטפט כל הזמן ולומר כל מה שהם חושבים על קרובי המשפחה, זכרו "מות וחיים ביד הלשון". דברים שאינם צריכים להאמר בזוגיות היא "לשון" רעה.

לכל זוג יש חילוקי דעות וויכוחים, אך אדם צריך להיות מסוגל לראות את הדברים לא כסכסוך אלא בעין חיובית כסיעור מוחות. כל אחד צריך לדון את בן זוגו לכף זכות ולהפוך ל"נגע" ל"ענג". צריך להיות מסוגלים למצוא פתרון לחילוקי הדעות בדרך חיובית. עלינו לצאת לחרות ולברך את הלשון הרעה יחד עם ביעור החמץ. עלינו להעצים את השליטה העצמית שלנו יחד עם אכילת המצה. בואו לחגוג את ההזדמנות שנתן לנו ריבונו של עולם לסדר מחדש את חיינו ולשמוח את שמחת החגים.

לתגובות: 054-4966433 | דוא"ל: adavi@walla.co.il